

Apua, sukissani on lohikäärmeitä! Satuja aistiyliherkkyysistä. Hämynen, Annika & Lehtomaa, Johanna. Kumma-kustannus 2022.

TEKSTI: **Tanja Salmensuu**

Tämä loistava satukirja kuvaa varsin elävästi kolmen sadun avulla aistiyliherkän Kaikon arkisia tilanteita päiväkodissa ja kotona. Kaiku taistelee lohikäärmesukkien kanssa, tekee tuttavuutta ruokalautaselle vahingossa päätyneen ujon porkkanan kanssa ja kokee muurahaiskekopään. Aistitiedon käsittelyn ja säätelyn vaikeudet eivät aina näy ulospäin ja ympärillä olevien ihmisten voi olla vaikea ymmärtää, mistä niin sanotusti kenkä puristaa. Vaikka kirjan sadut saivat hymyn huulille ja naurun lipsahtamaan lukiessa, aistiyliherkkyudet ovat usein niitä kokevalle hyvin haastavia. Sadut kuvaavat erittäin elävästi niitä arjessa ilmeneviä tilanteita, joita aistiyliherkät kohtaavat.

Kirjan neljännessä luvussa Kaiku haaveilee Pyrstaista, päivästä, jolloin kaikki sujuisi hyvin. Kaiku miettii, miten asiat sujuisivat, jos ne sujuisivat helposti hänen näkökulmastaan. Luvun loppu haastaa miettimään, miten minun, sinun tai jonkun toisen unelmapäivänä, Pyrstaina, asiat tapahtuisivat. Kirjan lopussa lastenpsykiatri Anita Puustjärvi vielä avaa aistitiedon käsittelyn ja säätelyn vaikeuksia sekä niiden helpottamista.

Neurokirjon oppilas. Opettajan ja ohjaajan työkalupakki. Matilainen, Maria. PS-kustannus 2023.

TEKSTI: **Tanja Salmensuu**

Maria Matilainen on kirjoittanut käytännönläheisen oppaan neurokirjon oppilaiden tukemisesta. Kirjassa Matilainen avaa neurokirjoa ja sen ilmentymiä sekä tarjoaa selkeitä käytännön työkaluja, painottaen kouluarkea. Käsiteltäviä teemoja ovat muun muassa käyttäytymiseen vaikuttaminen, saa-käytös, kuormituksen ja tyypillisten jumi- tai pulmatilanteiden ymmärtäminen sekä niiden ennaltaehkäisy.

Pääpainona kirjassa kuvautuu halu sekä ymmärtää neurokirjon lapsia ja nuoria, että pyrkiä löytämään heitä ja heidän onnistumistaan tukevia tekijöitä. Myötätuntoinen suhtautuminen kohdentuu myös neurokirjon lasten ja nuorten kanssa toimiville ammattilaisille.

Vaikka kirja on suunnattu koulussa työskenteleville ammattilaisille, ovat kirjan teemat ainakin itselleni hyvin tuttuja neurokirjon lasten ja nuorten vanhempien kanssa käydyistä psykoedukatiivisista keskusteluista. Mielestäni tämä Matilaisen loistava kirja sopii erinomaisesti kaikille neurokirjon lapsista, nuorista ja heidän vanhempiensa kanssa työskentelystä kiinnostuneille.

Naisia autismin kirjolla.
Törnvall, Clara. Atena 2023.

TEKSTI: Johanna Olli

Tämä kirja on sekoitus aikuisena autismediagnoosin saaneen kirjoittajan omaa elämäntarinaa, asiantietoa sekä muiden joko autismediagnoosin saaneiden tai jälkikäteen autisteiksi arvelujen historian naisten tarinoita. Autismia tarkastellaan monista eri näkökulmista, kuten lääketieteeseen, autismiaktivistien ja taiteen näkökulmista. Eri lähestymistapojen sekoitus tekee kirjasta hieman poukkoilevan, mutta toisaalta elämänläheisen.

Kirjan parasta antia on naisnäkökulma, jonka tunteminen on lääketieteessä ja yleisessä tietämyksessä edelleen vähäistä. Esimerkiksi tyttöjen ja naisten ekkot eli erityismielenkiinnon kohteet saattavat vaikuttaa niin ”tavallisilta”, ettei niitä tunnisteta ekkoiksi. Tytöt saattavat olla myös parempia maskaamaan eli välttelemään autismityyppillistä käyttäytymistä mukautumalla neurotyypillisiin vaatimuksiin, koska heille opetetaan sosiaalisia taitoja alusta asti tarkemmin kuin pojille.

Kirja antaa perustietoa autismista heille, joille se on vieras ilmiö. Henkilökohtaisuutensa ja monien näkökulmiensa vuoksi kirja voi olla antoisa myös ammattilaisille, joilla on jo paljon tietoa autismista.

Tunnetaitojen käsikirja. Askeleittain etenevä tunnetaito-ohjelma lapselle ja vanhemmalle. Pöyhönen, Julia & Livingston, Heidi. Kustannus-Mäkelä OY 2023.

TEKSTI: Tanja Salmensuu

Oletko koskaan arvioinut tunteiden voimakkuutta tunteiden tuulikartan avulla? Tuntuuko tunne tuulenvireeltä vai esimerkiksi pyörremyrskyltä? Tai oletko koskaan kokeillut Sisu Ketun tai Fiksu Fantin hengitysharjoituksia?

Tunnetaitojen käsikirja on suunnattu vanhemmille lapsen tunnetaitojen harjoitteluun yhdessä lapsen kanssa. Kirja tarjoaa sekä teoretietoa tunnekasvatuksesta että konkreettisia tunnetaito-oharjoituksia, joista yksinä esimerkiksi tunteiden tuulikartta ja hengitysharjoitukset. Kirja tarjoaa onnistuneen kokonaisuuden tietoa ja helposti arjessa toteutettavia, lasta osallistavia harjoituksia.

Kirjan positiivinen sekä salliva ilmapiiri ja erityisesti kirjan sivuilla seikkailevat varsin inhimilliset Ympyräisten satuhahmot luovat erinomaisen lähtökohdan tunnetaitojen harjoittelulle.

Saatan sinut unille. Kallio, Maaret, kuvittanut Vuorento, Kati. WSOY 2023.

TEKSTI: Ilona Lepistö

Tämä hurmaava runoteos pitää sisällään paljon muutakin, kuin kauniisti riimitteleviä runoja ja kuvia. Kuten monissa muissa Maaret Kallion teoksissa, tässäkin on taustalla jokin isompi merkitys. Runokirja tarjoaa ajatuksia ja vinkkejä siihen, mikä tukee niin lapsen kuin aikuisenkin hyvää unta. Jokaisen sivun otsikosta voi lukea konkreettisen teon, jolla uneen pääsemistä tai sen hyvää laatua voidaan vaalia ja parantaa. Esimerkiksi tassutellen, keinutellen, turvaa tankaten ja hyvän huomaamalla.

Maaretin taito pukea sanoiksi ja kauniiksi lausahduksiksi maailmamme isoja ja vaikeita asioita, nousee esiin myös runoissa. Vai miten voisi paremmin kiittää sen tosiasian, että uni on meille kaikille korvaamatonta ja jos olemme nukkuneet huonosti, ei mikään oikein onnistu tai tunnu kovin hyvältä, kuin Maaretin sanoin: ”Uni on onnen eteinen”

Tule mukaan tekemään Lasten asialla -lehteä!

Lasten asialla lehti on lastenneurologian hoitajien yhdistyksen kerran vuodessa julkaiseva lehti, joka ilmestyy yhdistyksen jäsenille paperisena postiluukusta ja lisäksi on kaikkien luettavissa myös nettiversiona osoitteessa <https://lastenneurologianhoitajat.yhdistysavain.fi/lasten-asialla-lehti/>

Tällä hetkellä lehden päätoimittajana toimii Ilona Lepistö, toimittajana Tanja Salmensuu ja kuvittajana ja taittajana Emilia Kejonen.

Ilonan työkokemus tulee suurimmaksi osaksi lastenpsykiatrialta ja lastenneurologialta (yli 15v). Viimeisimmät 8 vuotta hän on työskennellyt oppimis- ja ohjauskeskus Valterissa. Pääpainona työssä on kouluttaminen, nepsy- valmennukset ja konsultointi erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten kouluasioissa. Vapaa-ajalla Ilonan harrastuksiin kuuluvat mm. tanssi, partio ja käsityöt.

Tanjalla on pitkä kokemus lastenneurologian yksikön sairaanhoitajan tehtävistä. Hänen erityisosaamistaan on autismikirjo ja neuropsykiatria, hän on myös nepsy- valmentaja. Tällä hetkellä Tanja opiskelee terveystieteiden opettajaksi. Vapaalla Tanja tykkää lukemisesta, mökkeilystä ja neulomisesta.

Emilia on graafisen muotoilun neljännen vuoden opiskelija. Vapaa-ajalla Emilia nauttii luonnosta ja harjoittelee yrityksen perustamista kuvituksen saralla.

Kaipaamme vahvistusta lehden toimittajajoukkoon, joten jos koet intoa päästä kirjoittamaan, ideoimaan lehteä, kuvittamaan tai etsimään kirjoittajia, niin olet oikein tervetullut mukaan. Ole rohkeasti yhteydessä jos kiinnostuit! [ilona.lepisto\(at\)valteri.fi](mailto:ilona.lepisto(at)valteri.fi)